

PROGRAMMA GESCHIEDENIS HAVO 4 (21+) SCHOOLJAAR 2018-2019

STOF PERIODE 1 (september t/m november)

Onderwerp: *'Historisch overzicht'*.

Tijdsperiodes: Prehistorie, oudheid, middeleeuwen.

In deze periode worden van het historisch overzicht tijdvak 1, 2 en 3 behandeld. In tijdvak 1 staat de prehistorie en daarmee de allereerste ontwikkeling van de mens centraal. In tijdvak 2 komt de oudheid voorbij met de Grieken en Romeinen. Hoe werkt de invloed van klassieke Griekse filosofen en wetenschappers door in de huidige samenleving en waarom kan terreurorganisatie IS een Romeinse tempel in Syrië, of Irak verwoesten?

Tijdvak 3 behandelt de periode van de vroege middeleeuwen (500-1000). Waar komt de benaming 'middeleeuwen' eigenlijk vandaan?

STOF PERIODE 2 (november t/m januari)

Onderwerp: *'Historisch overzicht'*.

Tijdsperiodes: Middeleeuwen, vroegmoderne tijd.

In deze periode worden van het historisch overzicht tijdvak 4 en 5 behandeld. In tijdvak 4 komen de hoge en late middeleeuwen (1000-1500) aan bod met onderwerpen als de middeleeuwse stad, staatsvorming en kruistochten. Tijdvak 5 staat in het teken van de Renaissance, maar ook de ontdekkingsreizen. Via de kerkscheuring van de 16de eeuw voert het programma nog langs de Nederlandse Opstand in dit tijdvak. Personen als Willem van Oranje, Alva en Filips II passeren de revue.

STOF PERIODE 3 (januari t/m maart)

Onderwerp: *'Historisch overzicht'*.

Tijdsperiode: Vroegmoderne tijd.

In deze periode worden van het historisch overzicht tijdvak 6 en 7 behandeld. Tijdvak 6 behandelt de Gouden Eeuw van Nederland met de schilderkunst, VOC, WIC en het Rampjaar. Ook absolutisme onder Lodewijk XIV en de wetenschappelijke revolutie met Huygens, Newton, Spinoza en Descartes staan centraal. In tijdvak 7 breekt de tijd van verlichting aan, met verlichte denkers als Rousseau, Voltaire, Montesquieu, Locke en Smith. Hoogtepunt in dit tijdvak vormen de revoluties in Amerika, Frankrijk en Nederland aan het eind van de 18de eeuw.

STOF PERIODE 4 (maart t/m juni)

Onderwerpen: *'Historisch Overzicht' & 'rechtsstaat en democratie'*.

Tijdsperiode: Moderne tijd.

In deze periode worden van het historisch overzicht tijdvak 8 behandeld. Tijdvak 8 behandelt de industriële ontwikkeling in de 19de eeuw. Maar ook democratisering en de slechte arbeidsomstandigheden spelen een rol.

Daarnaast passeert in het thema 'rechtsstaat en democratie' de stichting van het Nederlandse Koninkrijk en de politieke ontwikkeling van Nederland in 19de eeuw de revue.